

Snježana Kordić

Jezik i nacionalizam

Sadržaj

Jezični purizam

Purizam i nacizam	10
Hrvatsko kopiranje nacističkog purizma	16
Tko forsira purizam	18
Strategije purista	21
<i>Mit o propadanju jezika</i>	27
<i>Pozivanje na druge</i>	32
<i>Ponavljanje da nitko ne zna standardni jezik</i>	34
Posljedice	35
Uzrok	47
Purizam je suprotan od znanosti	50
Purizam i preskriptivizam	57
Preskriptivizam je suprotan od znanosti	58

Policentrični standardni jezik

Što je standardni jezik	69
Zašto je potreban standardni jezik	70
Kontinuum dijalekata	74
Definicija policentričnog jezika	77
Razlike između varijanata policentričnog jezika	78
Još o izgovornoj razlici <i>ije/e</i>	90
Kodifikacija	91
Ravnopravnost	96
(Socio)lingvistički kriteriji	97

<i>Omjer identičnosti naspram razlika</i>	98
<i>Štokavica</i>	99
<i>Međusobna razumljivost</i>	101
Navodno sociolingvistički kriteriji	109
<i>Definicija sociolingvistike</i>	109
<i>Je li ustav kriterij</i>	109
<i>Tzv. »vrijednosni kriterij« odnosno samoprocjena govornika</i>	116
<i>Postoji li »pravo naroda« kao kriterij</i>	119
<i>Zaključak o sociolingvistici</i>	122
Naziv jezika	125
Manifestacije neznanja	136
<i>Jezik kao sustav</i>	137
<i>Organska razina</i>	140
<i>Apstraktan pa zato nepostojeći</i>	141
<i>Po funkciji varijante su standardni jezici</i>	142
<i>Varijante uzdignute u standardne jezike</i>	143
<i>Jedan i jedinstven jezik</i>	144
<i>Povijesna jedinstvenost kao preduvjet za policentričnost</i>	145
<i>Povijesna kolonijalnost</i>	146
<i>Različita jezičnopovijesna pozadina</i>	146
<i>Prepoznavanje odakle je govornik</i>	147
<i>Biranje jezičnog oblika</i>	148
<i>Srpski policentričan</i>	148
<i>Ovo je poseban slučaj</i>	149
<i>Teorija policentričnosti znači unitarizam</i>	150
<i>Relativiziranje međusobne razumljivosti</i>	151
<i>Relativiziranje štokavice</i>	154
<i>I jedan jezik i nekoliko jezika</i>	155
<i>Ausbau-jezici</i>	156
<i>Jezična nastava</i>	160
<i>Pravopis</i>	161
<i>Nova religija umjesto znanstvenog pristupa</i>	163

Nacija, identitet, kultura, povijest

Nacija i jezik	169
Nacionalni identitet i jezik	177
Nacija kao politička tvorevina	182
Od kada postoje nacije	183
Kako je došlo do nastanka nacija	184
Naracijom do nacije	185
Nema objektivnih kriterija za pravljenje nacije	188
Nacionalnost nije objektivno zadata nego je stvar samoodređenja	194
Nacionalni identitet nije prirodan nego je konstrukcija	196
Još o nacionalnom identitetu	201
Privatni interesi konstruktora nacije	206
Pravljenje nacija na Balkanu	208
Znači li pravljenje nacije ujedno demokratizaciju	217
Što zna jugoistočna Evropa o formiranju nacija	219
Mit o iskonskom postojanju nacije	223
Ne postoji nacionalni kontinuitet u povijesti	226
Ne postoji narodni kontinuitet u povijesti	228
Ne postoji kulturni kontinuitet u povijesti	231
Kultura	234
<i>Religija i jezik</i>	239
<i>Kulturni identitet je konstrukcija</i>	241
<i>Balkaniziranost kulture</i>	243
<i>Politička nacija naspram kulturološke nacije</i>	246
<i>Tzv. kulturno–civilizacijska nadgradnja</i>	248
Povijest	254
Prepravljane povijesti	256
Prenošenje današnjih nacionalnih oznaka u prošlost	263
<i>Ime jezika</i>	267
<i>Naziv ilirski</i>	268

Naziv hrvatski	271
Prepravljajnja vezana za standardizaciju u 19. stoljeću	277
Mit o jezičnom unitarizmu	283
<i>Jugoslavija</i>	286
<i>Prestiž</i>	294
<i>Novosadski dogovor</i>	301
<i>Prigovori Novosadskom dogovoru</i>	304
<i>Prigovori Rječniku zasnovanom na Novosadskom dogovoru</i>	308
<i>Prigovori tzv. novosadskom Pravopisu</i>	316
Otkuda konflikt	322
Nacionalizam	327
<i>Što je nacionalizam</i>	328
<i>Tko širi nacionalizam</i>	333
<i>Tko se odaziva nacionalizmu</i>	334
<i>Predstavnici društvenih znanosti usađuju nacionalizam</i>	337
<i>Nacionalizam je suprotstavljen demokraciji</i>	338
<i>Nacionalizam i religija</i>	341
<i>Mitovi</i>	342
<i>Mit o pačeništvu</i>	347
<i>Neprijatelj</i>	349
<i>Stereotipi</i>	355
<i>Mediji</i>	356
<i>Sport</i>	362
<i>Školski sistem</i>	364
Uloga lingvista	366
<i>Popis citiranih radova</i>	381
<i>Registar imena</i>	409
<i>Registar pojmova</i>	417
<i>Bilješka o autoru</i>	429